

Országos Atomenergia Hivatal

A SUGÁRVÉDELEM ÚJ HAZAI SZABÁLYOZÁSA ÉS A MEGVÁLTOZOTT HATÓSÁGI RENDSZERREL KAPCSOLATOS EDDIGI TAPASZTALATOK

Vincze Árpád

Országos Atomenergia Hivatal

Országos Atomenergia Hivatal

Megváltozott hatósági rendszer

Az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény (Atv.) 2015-ös módosításai (2015. évi VII. törvény) valamint az 2015. évi CXCVI. törvény) 2016. január 1-i hatállyal megváltoztatták a sugárvédelem hazai hatósági rendszerét:

Hatáskör	Atv.	Felelős
Ionizáló sugárzások elleni védelem felügyelete, személyi sugárvédelmi ellenőrzési kötelezettség megállapítása, a személyi dózisosok nyilvántartása	17. § (2) 26.-35.; 37-42. pontok	OAH
Az lakosság dózisbecsléséhez szükséges, kötelezően mérendő adatok meghatározása, a mérést végző szervek tevékenységének összehangolása, az adatok gyűjtése, feldolgozása, nyilvántartása és értékelése	17. § (2) 36. pont	OAH
Az egészségügyi szolgáltatások nyújtása során ionizáló sugárzásnak nem munkaköri kötelezettségük keretében kitett személyek egészsége védelmének felügyelete	20. § h) pont	EMMI által kijelölt szerv

Országos Atomenergia Hivatal

Jogi újraszabályozás

Az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény (Atv.) módosítása

487/2015 (XII. 30.) Korm. rendelet az ionizáló sugárzás elleni védelemről és a kapcsolódó engedélyezési, jelentési és ellenőrzési rendszerről

489/2015 (XII. 30.) Korm. rendelet a lakosság természetes és mesterséges eredetű sugárterhelését meghatározó környezeti sugárzási helyzet ellenőrzési rendjéről és a kötelezően mérendő mennyiségek köréről

490/2015 (XII. 30.) Korm. rendelet a hiányzó, a talált, valamint a lefoglalt nukleáris és más radioaktív anyagokkal kapcsolatos bejelentésekről és intézkedésekről, továbbá a nukleáris és más radioaktív anyagokkal kapcsolatos egyéb bejelentést követő intézkedésekről

4/2016. (III. 5.) NFM rendeletet az Országos Atomenergia Hivatal egyes közigazgatási eljárásaiért és igazgatási jellegű szolgáltatásaiért fizetendő díjakról

Országos Atomenergia Hivatal

Figyelembe vett szabályozások

- az ionizáló sugárzás miatti sugárterhelésből származó veszélyekkel szembeni védelmet szolgáló alapvető biztonsági előírások megállapításáról, valamint a 89/618/Euratom, a 90/641/Euratom, a 96/29/Euratom, a 97/43/Euratom és a 2003/122/Euratom irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló **2013/59/EURATOM irányelv (EU BSS)**
- a hatályos **16/2000. (VI. 8.) EüM** rendeletet az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról
- a vonatkozó **NAÜ dokumentumok**, különösen az **IAEA Code of Conduct on the Safety and Security of Radioactive Sources dokumentum**
- a hazai és nemzetközi **jó gyakorlat**
- 2015. májusi **IRRS felülvizsgálat ajánlásai és javaslatai** – 42 javaslat
- a vonatkozó **szabványok** , **NAÜ** ajánlások

2013/59/EURATOM irányelv (EU BSS)

Országos Atomenergia Hivatal

- A korábbi BSS 96/29/Euratom és 4 további irányelv (97/43: orvosi, 89/618 : veszélyhelyzet, 90/641: külső munkavállalók, 2003/122: HASS) összevonása és korszerűsítése (ICRP, NAÜ, stb. alapján)
- A tanácsi irányelv cikkeinek egy része átültetésre került 2016. január 1-vel, a többi 2018-ig.
- Kimaradt, pl.:
 - Páciensek sugárvédelme (külön rendelet)
 - Orvos fizikus szakértőkre vonatkozó előírások
 - Meglévő sugárzási helyzetek
 - Radon cselekvési terv
 - ...

Országos Atomenergia Hivatal

Felkészülési feladatok/1

- Sugárvédelmi hatósági feladatok integrálása az OAH tevékenységébe:
 - ✓ Szinergiák kihasználása (nukleáris biztonság, műszaki sugárvédelem, fizikai-védelem, anyagok nyilvántartása)
 - ✓ Azonos szabályozási, engedélyezési és ellenőrzési elvek alkalmazása
 - ✓ Kockázat szempontú ellenőrzés tervezés és ellenőrzési protokollok módosítása/létrehozása a sugárvédelmi szempontok szerint
 - ✓ Nyilvántartási rendszerek hatékonyságának javítása
 - ✓ Műszaki Támogató Intézményi háttér kihasználása és bővítése

Országos Atomenergia Hivatal

Felkészülési feladatok/2

- Humán erőforrás fejlesztés:
 - ✓ Új kollégák felvétele
 - ✓ Sugárvédelmi képzési program (február-április)
 - ✓ Nyilvántartási, fizikai-védelmi és biztosítéki képzés
- Új engedélyezési eljárásrendek, ellenőrzési protokollok, hatósági útmutatók készítése
- Műszerpark fejlesztése, új műszerek beszerzése
- Hatósági dokumentumok átvétele, digitalizálása

Fichtinger Gyula
főigazgató

Nukleáris biztonsági Főigazgató-helyettes

Hullán Szabolcs – főigazgató-helyettes

Általános Nukleáris Főigazgató-helyettes
Dr. Horváth Kristóf – főigazgató-helyettes

Általános Nukleáris Főigazgató-helyettesi
Titkárság: Alateras Katalin, Somody Kristóf

Nukleáris Létesítmények és radioaktív hulladéktárolók

Létesítményi szintű engedélykérelmek

Létesítményi szintű MSSZ jóváhagyás

Nukleáris Védelmi, Non-prolifерációs és Veszélyhelyzet-kezelési
Főosztály

Dr. Vincze Árpád – főosztályvezető

Titkárság

Bürger Krisztina

Engedélyezési
Osztály

Dr. Stefánka
Zsolt

Ellenőrzési
szakterület

Dr. Vincze
Árpád

Átfogó Ügyek
szakterület

Kapitány
Sándor

Nyilvántartási
szakterület

Dr. Balczó Béla

Engedélyezési feladatok

Engedélykérelmek	Engedélyezés	Nyilvántartás	Átfogó
1. a radioaktív anyag alkalmazásához,	X		
2. az ionizáló sugárzást létrehozó, de radioaktív anyagot nem tartalmazó berendezés üzemeltetéséhez,	X		
3. ionizáló sugárzást létrehozó berendezés gyártásához, forgalomba hozatalához,			X
4. ionizáló sugárzást létrehozó berendezésnek a berendezés üzemeltetőjétől eltérő személy általi, üzletszerű karbantartáshoz,	X		
5. az ionizáló sugárzás elleni védőeszköz forgalomba hozatalához szükséges sugárvédelmi minősítéséhez,			X
6. a sugárvédelmi képzések és továbbképzések végzéséhez,		X	
7. sugárvédelmi továbbképzési kötelezettség alóli felmentéshez, illetve továbbképzésben való részvétel nélküli vizsgázás lehetővé tételéhez,		X	
8. az atomenergia alkalmazása körében az Atv. 16/B. § (1) bekezdésében foglaltakra tekintettel sugárvédelmi szakértői tevékenység folytatásához,		X	
9. kiemelt létesítmények lakossági dózismegszorításának meghatározásához,			X
10. kiemelt létesítmények létesítményi szintű MSSZének jóváhagyásához,			
11. az éves effektív dóziskorlát meghaladásához,			X
12. fogyasztási cikk előállításához, forgalomba hozatalához, felhasználásához, amelynek rendeltetészerű használatára a rendelet hatálya kiterjed,			X
13. radioaktívan szennyezett terület kezeléséhez, az életvitelszerű tartózkodáshoz, a társadalmi és gazdasági tevékenység folytatásához azokon a területeken, ahol tartós maradékszennyezettség tapasztalható,			X
14. az ionizáló sugárzást létrehozó, de radioaktív anyagot nem tartalmazó berendezés típusának mentesítéséhez,			X
15. radioaktív anyagot tartalmazó, ionizáló sugárzást létrehozó berendezés típusának a hatósági engedélyezés és ellenőrzés alóli mentesítéséhez,			X
16. a radioaktív anyag alkalmazása befejezését követően a munkahely inaktívvá nyilvánításához,			X
17. az alkalmazott radioaktív anyag sugárvédelmi, e rendeletben meghatározott hatósági felügyelet alól való felszabadításához, amennyiben a radioaktív anyag aktivitáskoncentrációja, vagy aktivitáskoncentrációja és aktivitása nem csökkent a mentességi szint alá,			X
18. a nyitott radioaktív sugárforrás izotóplaboratóriumon kívüli felhasználásához, vizsgálati típusonként,	X		
19. zárt sugárforrás szolgálati idejének meghosszabbításához.			X

Országos Atomenergia Hivatal

Műszaki támogatás: OKK - OSSKI

Együttműködési megállapodás – konkrét szerződés alapján a Rendeletre hivatkozva, közbeszerzési eljárás nélkül

- ✓ Kiemelt létesítmények, továbbá I. és II. sugárvédelmi kategóriába tartozó ionizáló sugárzást kibocsátó berendezések sugárvédelmi ellenőrzésében
- ✓ A személyi dozimetriai monitorozás felügyeletében, az eredmények értelmezésében és értékelésében, valamint az Országos Személyi Dozimetriai Nyilvántartás vezetésében, beleértve a dózismérők kiküldését, fogadását, értékelését, a mért értékek nyilvántartásba való feltöltését, a munkáltatók tájékoztatását, továbbá sugáregészségügyi kockázat-elemzéssel és becsléssel, sugáregészségügyi szaktanácsadással összefüggő tevékenységekben
- ✓ Új OKSER rendelettel kapcsolatos feladatokban

Sugárvédelmi engedélyezés változása

Országos Atomenergia Hivatal

16/2000. (VI. 8.) EüM rendelet	487/2015. (XII. 30.) Korm. rendelet
Decentralizált engedélyezés (fővárosi, megyei kormányhivatalok, OTH)	Centralizált engedélyezés (OAH)
Eltérő területi hatály (kormányhivatal, OTH kiterjesztés)	Országos hatályú engedély (OAH)
Több lépcsős engedélyezés (létesítés, üzemeltetés...)	Egy engedély (alkalmazás/üzemeltetés) Engedélytípusok száma csökkent Bejelentési kötelezettségek
	Összevont engedélyezési eljárások lehetősége

Korábbi engedélyek

- 2016. Január 1-én hatályos engedélyek hatálya nem változott
- OTH és a Kormányhivatalok:
 - ✓ a hatályos engedélyeket és a megalapozó dokumentációt az OAH-nak ütemterv szerint átadták

	január 31-ig	február 29-ig	március 31-ig
Szekszárd	514	698	992
Győr	21	170	565
Veszprém	9	124	240
Miskolc	45	95	313
Debrecen	46	432	393
Szeged	85	114	535
Budapest KH	349	288	784
OTH	64	321	950
Összesen:	8147		

Korábbi szabályok szerint indult eljárások és egyéb áttett ügyek

~130 db áttett ügy

- elbírálás a 2015. december 31. szerinti szabályok szerint
- 70 %-a ionizáló sugárzást kibocsátó, de radioaktív anyagot nem tartalmazó berendezéssel kapcsolatos
 - Orvosi rtg. berendezés 51 %
 - Állatorvosi rtg. berendezés 6 %
 - Ipari rtg. berendezés 5 %
 - Rtg. berendezés tulajdonjog 9 %
- Radioaktív anyag alkalmazással kapcsolatos 13 %
- MSSZ jóváhagyása 15 %
- Egyéb (tájékoztatás kérése, bejelentések) 2 %

Országos Atomenergia Hivatal

Új engedélykérelmek

- A rendelet részletezi az engedélykérelmek típusait és tartalmi követelményeit
- Ügyintézési idő :
 - Kiemelt létesítményekre 3 hónap
 - Többi 30 nap (kivéve 6-7-8)
- Sugárvédelmi Leírás – **tervezési dokumentáció**
- MSSZ – **üzemeltetési dokumentáció**
- Sugárvédelmi szakértői közreműködés előírása (EU BSS)
- Hatósági útmutatók a követelmények teljesítésnek módjáról

Országos Atomenergia Hivatal

Hatósági útmutatók

SV-1. útmutató

Radioaktív anyagok alkalmazásának összefüggő engedélyezési kötelezettsége

Verzió száma:
2.

2016. április

Ionizáló sugárterhelésű anyagok üzemeltetése

Sugárvédelmi kézikönyv

Hatósági Szervezeti és Működési Szabályzat

VI.

2

Az atomenergia üzemeltetésének sugárvédelmi szabályozásáról

Verzió száma:

2016. február

SV-16. sz. útmutató

Radioaktív anyag alkalmazása befejezését követően a munkahely inaktívvá nyilvánításához szükséges engedély megszerzését célzó engedélykérelem összeállítása

Verzió száma:
1.

2016. február

Országos Atomenergia Hivatal

Engedélyezés folyamata

- Kérelem
- Függő hatályú végzés
- Elbírálás
- Hiánypótlás (ha szükséges) – csökken, szakértő függő
- Engedély kiadása feltételekkel (új tevékenység, új berendezés):
 - ✓ Bejelentés (53. § (1) 1. és 2. esetében, 30 nappal az alkalmazás vagy üzemeltetés előtt)
 - ✓ Ellenőrzés (53. § (1) 1. és 2. esetében)
 - ✓ Ha eltérés van hatósági döntés a nem-megfelelőség kezeléséről (addig nem lehet megkezdeni a tevékenységet)
- Engedély kiadása feltételek nélkül meglévő tevékenység/berendezés üzemeltetés folytatására

Országos Atomenergia Hivatal

Engedélyezési statisztika – 2016. április 5-e előtt beküldött kérelmek

Engedélykérelmek – 487/2015 (XII.30) Korm. 53. § (1) szerint	Db	Igazgatás szolgáltatás díj [eFt]	Nem folyt be [eFt]
1. Radioaktív anyag alkalmazása	17	67.20	1091.40
2. Ionizáló berendezés üzemeltetése	71	38.80	2541.80
3. Berendezés gyártása, forgalomba hozatala	5	32.00	145.00
8. Szakértői kérelem	13	26.00	299.00
10. kiemelt létesítmények létesítményi szintű MSSZ-ének jóváhagyása	3	38.80	107.40
14. az ionizáló sugárzást létrehozó, de radioaktív anyagot nem tartalmazó berendezés típusának mentesítése	2	15.80	25.60
17. az alkalmazott radioaktív anyag sugárvédelmi felszabadítása	1	18.20	15.20
19. zárt sugárforrás szolgálati idejének meghosszabbítása	19	10.00	133.00
51/2013. (IX. 6.) NFM rendelet szerinti szállítás	12	30.00	324.00
Engedélykérelem - összesen	131		4682.40

Sugárvédelmi adatszolgáltatás

Országos Atomenergia Hivatal

- **Jelentés-köteles események**
- **Sugárvédelmi értékelések**
- **Nem engedély-köteles, de bejelentés-köteles változások, pl.:**

radioaktív anyag vagy ionizáló sugárzást kibocsátó berendezés alkalmazásának vagy üzemeltetésének

- megkezdését, legalább 30 nappal a tervezett tevékenység megkezdését megelőzően;
- megszüntetését, legalább 30 nappal a tevékenység megszüntetését megelőzően;
- tulajdonjoga megszerzését, legalább 30 nappal a tulajdonjog tervezett megszerzését megelőzően;
- használata bármilyen jogcímen történő átengedését, legalább 10 nappal a használat tervezett átengedését megelőzően;

radioaktív anyag sugárvédelmi hatósági felügyelet alól való felszabadítását, legalább 30 nappal a tervezett felszabadítást megelőzően;

a sugárvédelmi hatósági felügyelet alól mentesített radioaktív anyagot tartalmazó ionizáló sugárzást létrehozó berendezés

- üzemeltetését, legalább 10 nappal az üzemeltetés tervezett megkezdését megelőzően;
- használata bármilyen jogcímen történő átengedését, legalább 10 nappal a használat tervezett átengedését megelőzően;

ionizáló sugárzást kibocsátó berendezés forgalmazása adatait a forgalmazást követő év február 15-ig, az átadott berendezés típusának, mennyiségének és az átvevő engedélyes megnevezésével.

a sugárvédelmi vizsga tervezett időpontját, a képzés fokozatát, a képzést záró vizsga helyét és időpontját, legalább 15 nappal a vizsga tervezett időpontját megelőzően

Sugárvédelmi ellenőrzések

Országos Atomenergia Hivatal

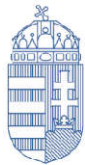
- Tevékenység, üzemeltetés megkezdését megelőzően
- Tevékenység, üzemeltetés során:
 - ✓ Kockázati szempontok szerinti gyakorisággal
 - ✓ Éves program, negyedéves konkrét ütemezéssel
- Előzetesen bejelentett módon és bejelentés nélkül
- Előre meghatározott eljárásrendek szerint, sugárvédelmi mérésekkel
- Műszaki sugárvédelmi, fizikai védelmi és nyilvántartás ellenőrzésekkel együttesen – ellenőrnapi csökkenése
- 5 regionális ellenőr + 5 központi ellenőr
- mobil informatikai támogatás
- OSSKI és MTA EK támogatás
- Eddig ~ 200 helyszíni ellenőrzés

Országos Atomenergia Hivatal

További feladatok/tervek

- Szakértői/hatósági fórumok folytatása:
 - ✓ Konzultáció szakértőkkel (hiánypótlásokkal kapcsolatban)
 - ✓ Sugárvédelmi képzéssel kapcsolatos fórum az érintettek meghívásával (májusban)
 - ✓ Hatósági fórum engedélyesek részére
- 487/2015 (XII. 30.) Korm. rendelet módosítása 2016-ban, majd 2017-ben
- Alkalmazás specifikus útmutatók
- Vonatkozó szabványok frissítése/honosítása

Országos Atomenergia Hivatal

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!